

Бобирєва О. С.,
аспірант кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти
Мукачівського державного університету
Науковий керівник: Атрощенко Т. О.,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти
Мукачівського державного університету

ТВОРЧИСТЬ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ СУЧАСНОГО ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Сьогодні в педагогічній науці піднімає питання залежності педагогічної майстерності від особистісних якостей, серед яких важливе місце належить творчості. Наукова спільнота визнає творчість важливою умовою педагогічної майстерності сучасного вихователя закладу дошкільної освіти, оскільки ефективність професійної діяльності залежить не тільки від набутих у закладах вищої освіти знань та вмінь, але й від уміння творчо їх застосовувати. Саме тому, проблема творчості у професійній діяльності набуває конкретного сенсу, оскільки безпосередньо пов'язана із формуванням конкурентоздатного фахівця. Розглянемо це детальніше.

Як свідчать дослідження, поняття «творчість» є багатоаспектним та багатомірним явищем. Підґрунтям сучасних теорій про творчість є багаточисленні праці таких зарубіжних та вітчизняних науковців як: Ш. Амонашвілі, Л. Виготський, О. Волошенко, О. Виговська, Дж. Гілфорд, Н. Кичук, Н. Кузьміна, Л. Мільто, Т. Рібо, С. Сисоєва, Т. Сущенко, Н. Устинова.

Важливими щодо теорії творчості є дослідження психологів В. Роменець, Л. Виготського, А. Горальського, О. Пономарьова, які стверджували, що виключну роль грає інтелектуальна ініціативність особистості. Тобто людина здатна самостійно генерувати ідеї, завдання, проблемні питання. Тому, виникла теорія щодо проведення навчального виховного процесу на творчому рівні, а саме використовувати нестандартні, нетипові, нешаблонні ситуації чи неалгоритмізовані, несхематизовані завдання, або самостійно переносити знання у нову ситуацію, виокремлювати нову проблему у знайомих обставинах, уміння вирішувати проблемні ситуації оригінальним способом [1, с. 44].

С. Сисоєва нарекла поняття «творчість» як найзагадковіше явище у житті кожної особи і соціуму загалом. Вона вважала, що від творчості залежить розвиток цивілізації. На її думку творчість володіє здоров'язбережувальним потенціалом, тобто має здатність оберігати людину від стресу, охороняти від буденної рутини та дає можливість зануритися у свій внутрішній світ, поповняти з нього натхнення на нові творчі звершення. У реаліях сьогодення важливим творчим потенціалом для людини повинна стати творча професійна діяльність. Особливою серед різних видів творчості є педагогічна, тому що вона є головною рушійною силою динамічного розвитку всіх творчих процесів людства [4, с. 24].

Л. Кайдалова, Н. Щокіна, Т. Вахрушева зазначають, що педагогічна творчість є категорією педагогічної майстерності. На відміну від майстерності, як підкреслює С. Сисоєва, – педагогічна творчість – це завжди пошук і знаходження нового, а педагогічна майстерність проявляється як високий рівень професіоналізму без пошуку до нових рішень [6, с. 162]. Схожою є думка О. Пинзеник, яка наголошує, що «не повною мірою використовується в практиці роботи вищої школи ідея саморозвитку індивідуальності шляхом самопізнання та самовиховання, розуміння того, що тільки в творчій перетворювальній діяльності з найбільшою повнотою розкриваються індивідуальні якості особистості, може відбутися професіонал-майстер» [5, с. 41].

Науковці визначають педагогічну творчість головним компонентом педагогічної майстерності вихователя, адже якщо фахівець буде працювати «за шаблоном» це значно збіднить навчальний процес і зіпсує його авторитет серед вихованців та колег. Творчість вихователя закладу дошкільної освіти виявляється в умінні комбінувати різні форми та методи організації педагогічного процесу, по-новому подавати інформацію, науковому прогнозуванні, нестандартному вирішенні педагогічних ситуацій, проблем за допомогою уяви та фантазії, тощо [3, с. 33].

Педагогічна творчість, на думку В. Загвязинського, є особливо необхідною в роботі вихователів. Творчий процес, на його думку, невід'ємний від особистості педагога і є необхідною умовою його становлення, самопізнання, розвитку й розкриття як особистості [2, с. 16]. Водночас учений підкреслював, що педагогічна творчість не виникає імпульсивно, не народжується стихійно. Професія педагога, вихователя, за словами науковця, потребує постійної творчості, педагогічний успіх насамперед залежить від творчих здібностей дитячого наставника, його відповідальності, ерудиції, культури, особистості. Педагогічна творчість тісно пов'язана з широким кругозором, внутрішньою культурою, розвитком здібностей і спрямованості вчителя до пошуку більш досконалих систем навчання [2, с. 120].

Проаналізовані наукові дослідження переконали нас, що вихователь у процесі професійної підготовки має зорієнтуватися на розвитку творчих можливостей вихованця, зосередити увагу на специфіці навчально-виховного процесу в конкретних умовах професійної діяльності, усвідомлювати, що ефективність його праці пов'язана з позитивним результатом розвитку творчих можливостей вихованця та його творчої педагогічної діяльності. Проаналізувавши вітчизняний та зарубіжний досвід, можемо зазначити, що «педагогічна майстерність» є найвищим рівнем педагогічної діяльності, яка проявляється в творчій діяльності вихователя закладу дошкільної освіти. Педагогічна творчість не можлива без педагогічної діяльності, при якій створюється принципово нова по суті, організація навчально-виховного процесу.

Таким чином, осмислення теоретичних засад проблеми творчості як важливої умови педагогічної майстерності дозволяє стверджувати, що творчість є головною рушійною силою динамічного розвитку усіх творчих

процесів, а також обов'язковою умовою майстерності сучасного вихователя закладу дошкільної освіти. Високого рівня педагогічної майстерності вихователь може досягти завдяки своєму творчому потенціалу, а також завдяки прагненню до саморозвитку, самовдосконалення тощо. Вважаємо за необхідне стимулювати, заохочувати майбутніх фахівців до пошуково-дослідницької роботи, оскільки це сприятиме підвищенню їхньої творчої активності та рівня педагогічної майстерності.

Список використаних джерел:

1. Горальський А. Теорія творчості / пер. з польск. О. Гірного. Львів, 2002. 144 с.
2. Загвязинский В.И. Педагогическое творчество учителя / В.И. Загвязинский. М.: Педагогика, 1987. 160 с.
3. Кайдалова Л.Г., Щокіна Н.Б., Вахрушева Т.Ю. Педагогічна майстерність викладача: Навчальний посібник / Л.Г. Кайдалова та ін. Х.: Вид-во НФаУ, 2009. 140 с.
4. Педагогічна творчість: методологія, теорія, технології / за заг. ред. С. Сисоєвої, Н. Гузій. К. : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2005. 183 с.
5. Пинзеник О.М. Розвиток професійної майстерності викладача вищого педагогічного навчального закладу I-II рівнів акредитації : Дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / О.М. Пинзеник; НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. К., 2011. 268 с.
6. Сисоєва С.О. Педагогічна творчість учителя: Визначення, теоретична модель, функції підготовки. *Педагогіка і психологія*. 1998. № 2. С. 161-172.

Волошинов С. А.,

кандидат педагогічних наук,

*доцент кафедри інноваційних технологій та технічних засобів судноводіння
Херсонської державної морської академії*

ВПЛИВ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ НА ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ МОРСЬКИХ ФАХІВЦІВ

Морський транспорт є основою світової торгівлі та глобалізації цих процесів. Міжнародне судноплавство транспортує близько 90% світової торгівлі людям та громадам у всьому світі. Цей вид транспорту є найбільш ефективним та економічно вигідним методом міжнародних перевезень вантажів, що забезпечує надійний і дешевий засіб перевезення у глобальному масштабі, а також полегшує торгівлю та сприяє створенню процвітання націй та народів.

24 години на день і цілий рік кораблі перевозять вантажі до всіх куточків земної кулі. Ця роль буде продовжувати зростати у зв'язку із тим, що мільйони

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>